

El temps que corre

Neandertals al bar, 1

Joan F. Mira

Això era un professor jubilat que visitava, per primera vegada, el museu dit de les Ciències, a la seua ciutat de València, no temple o residència de les muses com el primer que va tenir aquest nom de museu, a Alexandria, no com aquell que eren sales de marbre, columnates i patis, porxes amb estàtues, biblioteques de rotlles de llibres, savis geògrafs astrònoms historiadors músics poetes matemàtics literats o filòlegs, que no era cap atracció turística instal·lada pel govern alexandrí, i promoguda amb publicitat abundant i atractiva: visiteu el Museu de les Ciències del Príncep Filippus, el Palau de les Arts de la Reina Cleopatra, segons que imaginà, ja avançada la visita, assegut en un racó que figurava la terrassa d'un bar tot de bronze, o això pareixia. La tauleta de bar era de bronze, la cadira on ell seia de bronze, i de bronze també les cadires i els cossos de dos neandertals, home i dona, vestits com persones modernes, contemporanis nostres prenent un cafè o una copa, com Fernando Pessoa de bronze assegut eternament a la terrassa del cafè A Brasileira de Lisboa, però no amb barret com l'escriptor portuguès, sinó amb cranis robustos, les cel·les grosses sobre el *torus supraorbitalis*, recordà el nom en algun manual del seu temps d'estudiant, *torus supraorbitalis*, el nas molt gros, els llavis grossos i la barra inferior sense mento, una parella circumspecta de visita al museu cinquanta mil o cent mil anys més tard, potser veïns de la nostra ciutat, inofensius, pacífics. Pensà si el seu nom era encara *Homo Sapiens Neandertalensis* o si amb tants canvis i tantes excavacions i troballes també l'havien canviat. En tot cas eren homes, no del tot com nosaltres però ja *homines sapientes*, no tan *sapientes* com els qui havien construït aquell museu ni com els qui havien fabricat aquell avió militar, un reactor de caça d'un model segurament recent però ja fora de servei, que penjava quasi damunt del seu cap i dels caps dels neandertals, suspès en l'aire per fils semiinvisibles d'acer en posició que semblava de combat: tot això hem avançat els *sapientes*, de la destal de pedra al mortífer aparell volador, aquest avió que no haurien pogut imaginar els futuristes que fa prop de cent anys dibuixaven avionets infantils al costat dels seus versos en honor a les màquines. Si aquella dona i aquell home no foren de metall fos sinó de carn i ossos, i si en comptes de roba moderna portaren vestits d'herba o de pells, quina conversa podrien encetar, com podria explicar-los què era aquell aparell penjat sobre els seus caps, què significa ciència, tècnica i civilització i quins progressos hem fet els seus cosins rivals d'ençà que ells van desaparèixer de la terra.

Senyor, senyora, si sou tan amables i us alceu de la cadira de bronze i m'acompanyeu, miraré d'explicar-vos aquest museu on ara descanseu tan rígids i tan inexpressius, miraré d'aclarir-vos què sabem que no sabíeu però també, per favor, intenteu aclarir-me quines coses sabíeu que no sabem nosaltres, amb quina experiència o amb quins coneixements va

desaparèixer de la terra, bon dia de tota manera, ja veig que no responeu, potser és millor així, no ens entendríem. Per començar, pensà, podria explicar-los que, segons que ha llegit al diari, pareix que ens han trobat una nova raça o espècie d'avantpassats comuns a Europa, i que aquests avantpassats eren caníbals, i no sé si, tal com ha anat l'evolució dels humans fins als nostres dies, la notícia és tan espectacular com sembla: d'una banda, és natural que, amb una mica de sort i amb molta faena, vagen omplint-se els llocs buits que encara queden entre els ossos tan dispersos dels nostres múltiples besavis remotíssims; i d'una altra, no és del tot sorprenent que aquells besavis es menjaren regularment els uns als altres, vist que el gust per devorar el veí s'ha conservat de manera tan extensa: no vull dir només el gust per tallar i rostir o coure carn humana, que alguns habitants de Papuàsia encara enyoren, no gaire convençuts que la llei que ho prohibeix represente cap avantatge notable per la vida moderna; vull dir l'altra pràctica, universal i permanent, de xuplar els cervells, devorar les ànimes i rosegat les entranyes de les víctimes. Continuarà.

“Senyor, senyora, si sou tan amables i us alceu de la cadira de bronze i m'acompanyeu, miraré d'explicar-vos aquest museu on ara descanseu tan rígids i tan inexpressius, miraré d'aclarir-vos què sabem que no sabíeu, però també, per favor, intenteu aclarir-me quines coses sabíeu que no sabem nosaltres, amb quina experiència o amb quins coneixements va desaparèixer de la terra”